

Darko TOMAŠEVIĆ, *Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka*. Zbornik radova povodom 70 godina života i 32 godine profesorskog djelovanja na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu profesora mr. sc. Bože Odobašića, *Studia Vrhbosnenisia* 16, Katolički bogoslovni fakultet u Sarajevu – Glas Koncila, Sarajevo – Zagreb, 2012., 486 str.

Naslov ove knjige posuđen je iz najdužeg i mudrosnog Ps 119 a isti se natpis, u čast Zagrebačkoj Bibliji, nalazi ispred zagrebačkoga Franjevačkog samostana na Kaptolu 9. Zbornik obuhvaća sedamnaest radova uz početni i informativni predgovor koji je napisao profesor Mato Zovkić, a na koncu stoji iscrpna bio-bibliografija mr. sc. Bože Odobašića.

Spomenuta dvojica profesora bibličara posvetila su jubilarcu Boži Odobašiću i svoje priloge: doc. dr. sc. Tomašević napisao je pravu studiju »I ne uvedi nas u napast (Mt 6,13; Lk 11,4)« o molitvi Očenaša, a prof. dr. sc. Zovkić, umirovljeni sarajevski profesor, u poduljem je prilogu »Odnosi sa Židovima, drugim kršćanima i muslimanima prema pobudnici *Verbum Domini* iz 2010.« posegnuo za posebno aktualnom temom u Bosni i Hercegovini, ali i u praktičnom radu s Biblijom. To se dobro veže i uz njegov višedesetljetni dodatni angažman u interkonfesionalnom dijalogu s muslimanima i Židovima, a to zalaganje našlo je odjeka i kod kolege s fakulteta, Bože Odobašića.

Temu dijaloga opširno je opisao i Luka Marijanović, umirovljeni profesor u Đakovu. Naslov doduše glasi »*Hommage* nadbiskupu vrhbosanskom dr. Smiljanu Čekadi – pravedniku među naro-

dima, svjetioniku vjere«. No, posrijedi je pohvala nadbiskupu Čekadi, kojemu je profesor Božo Odobašić na početku svog djelovanja bio tajnikom u Sarajevu. Profesor Luka Marijanović zanosnim je stilom i svečanim jezikom dao presjek života i djela nadbiskupa Čekade, a uz njega je Marijanović iscrpno i s brojnim pojedinostima, dakle, uspješno, ugradio i podastro i druge, zanimljivije biografske podatke za svog prijatelja i kolegu po struci, Božu Odobašića. Sarajevski doktorand na Katoličkom sveučilištu Amerike u Washingtonu DC Dubravko Turalija, napisao je rad pod naslovom »O Jeruzalemu u antičkim ljetopisima i biblijskoj predaji: opsada Jeruzalema 701. godine prije Krista prema Sanheribovim ljetopisima II. – III. i Drugoj knjizi o Kraljevima 18 – 19«. Na šezdeset stranica pionirski je obradio povijesno biblijsko razdoblje monarhije na prijelazu iz VIII. u VII. stoljeće prije Krista. Sa sarajevskoga Katoličkoga bogoslovnog fakulteta radove su napisali moralist doc. dr. sc. Marinko Perković, »Isusova blaženstva«, pod moralnim vidom, i dogmatičar prof. dr. sc. Niko Ikić, »Biblijsko polazište sakramentalne teologije«. Niko Ikić objavio je epohalno dogmatsko djelo iz cjelokupne sakramentologije, koje je u Zagrebu na

53. Teološko-pastoralnom tjednu 2013. predstavljeno zajedno sa Zbornikom u čast prof. Bože Odošića. Prof. dr. sc. Anto Popović s Franjevačke teologije iz Sarajeva posvetio je jubilarcu svoj esej na više od četrdeset stranica, naslovljen »Savez – *Berit* u Knjizi proroka Ezekijela: Ez 16 – 17; 36,16 – 37,28«, gdje je vrsno poduzeo egzegetsku analizu četiriju poglavlja o Savezu kod proroka Ezekijela, koji je već više od pola stoljeća u središtu biblijsko-teološkog proučavanja za odnos Boga, čovjeka i naroda kako u Starom tako i u Novom zavjetu.

S teoloških učilišta u Hrvatskoj svoje su priloge poslali prof. dr. sc. Karlo Višaticki s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu pod naslovom »Heterodoksija u Izraelu i božanstvo El«, povezujući Gospodina i Boga. Tu je vrstan i opširan rad doc. dr. sc. Pere Vidovića s Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu koji je naslovljen »Nomen sacrum (Sveto ime) Bogu egzila je Ja jesam«, i tematski najuže povezan s tematikom njegove disertacije. Prof. dr. sc. Božo Lujčić napisao je rad pod naslovom »Nedostatak temeljnih vrijednosti u narodu i njegove posljedice. Egzijsko-teološka analiza Hoš 4,1-3«, što predstavlja uvod u drugi dio njegove knjige, koja upravo ovdje ističe nedostatak istine, ljubavi i spoznaje Boga. I doktorandica mr. sc. Bruna Velčić s Papinskog biblijskog instituta, a asistentica na Teologiji u Rijeci, izabrala je istog proroka, obrađujući temu »Metafore o narodu u Hošeinoj kritici Izraelove politike«. Taj

je prorok aktualan pa će se ovih dana na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu održati obrana sinopsisa disertacije pod naslovom »Teologija zemlje u metaforici proroka Hošee«, koju je prijavio mr. sc. Đurica Pardon koji je na tematici teologije zemlje u Knjizi Postanka (1 – 11) ljetos obranio magistarski rad s epohalnom i pionirskom radnjom zreloom za objavljivanje.

Nastavljajući sadržajni redoslijed, prof. dr. sc. Nikola Hohnjec s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu napisao je biblijsko-teološki članak o antropološkoj temi, važnoj i za religioznu pedagogiju i katehetiku, »Biblijska instrukcija i nauk o roditeljstvu: kako biblijski parovi i pojedinci ostvaruju roditeljstvo«. Dugi prilog o eshatologiji dao je prof. dr. sc. Marinko Vidović s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu pod naslovom: »Osobni život neposredno nakon smrti (2 Kor 5,1-10; Fil 1,21-23)«. Doc. dr. sc. Božidar Mrakovčić s Teologije u Rijeci također je opširno obradio temu Kristove egzemplarnosti: »Kristova sebedarna ljubav kao paradigma i pokretačka snaga kršćanske ljubavi u novozavjetnim spisima«. Prof. dr. sc. Ivan Dugandžić, umirovljeni profesor s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, produbio je i aktualizirao, poput profesora Zovkića, Papin nedavno objavljen biblijski dokument, pod naslovom »'Kao što je pisano...' Mjesto i uloga psalama u nastanku novozavjetne kristologije prema pobudnici *Verbum Domini* iz 2010.«. Slijede još dva priloga s područja

biblijske hermeneutike. Tako doc. dr. sc. Dario Tokić iz Zagreba iznosi »Aktualnosti novozavjetne egzegeze i teologije«. Kao poveznicu Sarajeva i Zagreba, prof. dr. sc. Mario Cifrak s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu obradio je složenost umijeća prevođenja: »Ivan Evanđelist Šarić i 'Zagrebačka' Biblija: tekstualno-kritički problemi prijevoda«.

Predstavljanje ne bi bilo potpuno bez spomena bio-bibliografije mr. sc. Bože Odobašića. Životopis prvo spominje izobrazbu, zatim znanstveno-nastavnu djelatnost. Uz to što je uredio više knjiga, slavjenik je preveo poveći broj knjiga, a posebno stručnih teoloških priloga. Profesor Božo Odobašić napisao je preko dvadeset znanstvenih radova i još više stručnih članaka. A u dijelu kraćih napisa i izvješća nalazi se preko dvjesto jedinica s raznolikom tematikom. Svakako valja

spomenuti tridesetak zapaženih recenzija i dvadesetak nekrologa. Odobašić je obradio četrdesetak naslova za *Opći religijski leksikon* a spominju se i ostali radovi kao i neobjavljeni materijali. Prilog ne spominje da je mr. sc. Odobašić sudjelovao na biblijskim domaćim i međunarodnim susretima i simpozijima, među kojima se ističe Biblijski kolokvij u Beču.

Ovim zbornikom, Odobašićevi prijatelji i kolege, uglavnom bibličari iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske, obogatili su hrvatsko jezično područje s još jednim velikim djelom povrh svega nizom brojnih novih i originalnih članaka i studija. Prigodničarski i kolegijalni povod urodio je plodom koji prelazi konvencionalne i zahvalne geste prijateljstva i kolegijalnosti, nudeći suvremeno i prvoklasno biblijsko i teološko djelo.

Nikola Hohnjec

Edward MORGAN, *The Incarnation of the Word: The Theology of Language of Augustine of Hippo*, T&T Clark International, London, 2011., 191 str.

Knjiga profesora Centra za ranokršćanske studije s Australanskog katoličkog sveučilišta u Brisbaneu Edwarda Morgana, *The Incarnation of the Word: The Theology of Language of Augustine of Hippo*, nastala je kao rezultat istraživanja provedenih tijekom pripreme doktorata u Cambridgeu 2006. godine. Knjiga je objavljena 2010. godine, a izašla je u mekom uvezu 22. prosinca 2011. godine.

Iako je predmet o kojem se u ovoj knjizi govori teološko-filozofske prirode,

zanimljivo je i s lingvističkog stajališta upustiti se u dublje promišljanje nad izloženom problematikom kako bi se osvijestilo njezinu interdisciplinarnu vrijednost. Zanimljivost se nagovješćuje s filozofskog gledišta na jezik. Ovdje autor sustavno postulira elemente jezika koji su nepromjenjivi u odnosu na one jezične zakonitosti koje su zbog svojih preobrazaja nepostojane. Knjiga na zahtjevan način obrađuje Augustinovo poimanje jezika i to na takav način na koji se dosad